

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28

Fylke: Østfold

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Trøgstad

Emne: Drikk til maten.

Bygdelag: --"

Oppskr. av: N. Parr Mellbye

Gard: Hov

(adresse): Trøgstad

G.nr. II2 Br.nr. I

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Mjølkk:

1. Bruket har øket siden omkr. 1900, men i 1870 årene ble den brukt mer enn nå, ikke som drikk, men som grøt, velling, pultost ect. Omkr. 1900 ble så å si all melk solgt og det bel drukket nesten utelukkene kaffe.

2. Nei.

3. Såvitt jeg vet og husker ble melk som drikk bare brukt i slåttonna og da blandet med vand - melke - blanne, som slukket tørsten bedre enn bare melk.

Øl:

4. Hjemmebrygget øl ble brukt til slutten av 90 årene, iallfall på de større gårdene, noe spesilet navn hadde det ikke. Det ble brygget til jul og under tiden til påske og ofte til slåttonna. Det ble også laget tynnere øl til tørstedrikk. En gml husmanns - kone har fortalt, at i 60 - 70 årene fik folkene bragt på jorðet til " dule " såkaldt " spøsselvil - ling ", som alle spiste av samme traue. Det var velling med øl i, øllet var da ofte surt.

Omkr. 1900 holdt man op med å brygge øl og nå har man ikke kjørreler og ingen kan vel heller brygge.

Kaffe:

5. Kaffe bruktes tidligst omkr. 1840. Til hverdagsbruk

2

ble den blandet med " knupp" - rugmelsdeig som ble tørket brun i bakerovenen etter brødbakningen.

6. Kaffen ble hverdagsdrikk omkr. 1880.

7. Til frokost, 2den frokost og eftasvel.

8 Kaffen lages av koldt vann og med finmalt kaffe på kjelen, når vannet koker. Forresten tror jeg, kjelen som oftest står på hele dagen nå og det kokes på grudden mange ganger. Salt brukes ikke, men klare - skinn og i den tid, man selv laget lutefisk, ble tør - fiskskinnet tatt vare på til klareskinn. Nei ingen spår i grut.

9. Før brukes kokt sukker, som selv ble laget, eller klippet sukkertopp, nå brukes raffinade.

10. Det brukes tynd fløte eller melk, ikke egg.

Te:

11. Te brukes ikke til hverdags og sjelden til højtids.

Brennevin:

12. Brennevin bruktes ikke til hverdags i almindelighet, men i juleslaktningen som dram under arbeidet.

Nyere drikk:

13 Det kjøpes øl og brus, men det brukes ikke til hver - dags.

Trøgstad den 24 januar 1951.

P. P. Melløy.

5537